

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบความต้องการทางการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะคนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายระวังคุณภาพน้ำในชนบท โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นพื้นฐานการพิจารณาวางแผนทางการพัฒนาบุคลากรด้านการสาธารณสุขในชนบทในอนาคต ดังนั้น จึงใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือแสวงหาคำตอบจากประชากรทั้งหมดที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 72 จังหวัด โดยประยุกต์จากวิธีการเคสไฟ

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้เน้นศึกษาสภาวการณ์ทางการสื่อสาร 3 สภาวการณ์ด้วยกัน คือ สภาวการณ์สื่อสารในปัจจุบัน สภาวะความต้องการทางการสื่อสาร และสภาวะความเป็นไปได้ในสิทธิพึงได้รับทางการสื่อสาร โดยมีสมมติฐานในเบื้องต้นว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัด ผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดปฏิบัติการในพื้นที่ และเจ้าหน้าที่กองอนามัยสิ่งแวดล้อม ผู้ทำหน้าที่ผู้สนับสนุนในส่วนกลาง มีการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะคนแตกต่างกัน อีกทั้งมีความต้องการการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะคนแตกต่างกันด้วย แต่กลุ่มบุคคลทั้ง 2 กลุ่มนี้ มีสภาวการณ์ทางการสื่อสารที่เป็นไปได้จริงตามสิทธิพึงได้รับไม่แตกต่างกัน

แนวความคิดการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะคนในการศึกษาครั้งนี้ มีรากฐานจากแนวความคิดเรื่องแหล่งและวิธีการการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะคนตามทฤษฎีการเรียนรู้สังคม(The Social Learning Theory) ของ อัลเบิร์ต บันดูรา (Bandura 1977)

สำหรับจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อหาการ้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสถิติ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ค่าสถิติการวัดการกระจายของข้อมูลและการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ Two - samples t-test ปรากฏผลดังนี้

ก. เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว พบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนกลาง ซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่กองอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย และเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาค ซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัด นั้น ในปัจจุบันมีการสื่อสารและความต้องการทางการสื่อสารแตกต่างกัน จากการตรวจสอบความแตกต่างด้านค่าเฉลี่ยและการทดสอบในเชิงสถิติ t -test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้แต่เจ้าหน้าที่ทั้ง 2 กลุ่ม ใฝ่มองความเป็นไปได้ของทิศทางทางการสื่อสารแตกต่างกันด้วย ซึ่งในความเป็นจริงไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

มีข้อควรสังเกตุว่า เมื่อเปรียบเทียบสภาวะทางการสื่อสารในปัจจุบันกับความต้องการทางการสื่อสาร และความเป็นไปได้แล้ว ประชากรทั้ง 2 กลุ่ม เห็นว่าสภาวะการสื่อสารเพื่อการเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะตนในปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำค่อนข้างมาก ทั้งความสำเร็จในงาน การดูแลอย่าง การใส่ใจด้วยวิจนะ และการเร้าอารมณ์ โดยเฉพาะในเรื่องการดูแลอย่างทั้งด้านตัวอย่างจำลองและตัวอย่างของจริง มีระดับต่ำเป็นพิเศษ

สำหรับความต้องการทางการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะตนอยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับสูงกว่าสภาวะการสื่อสารปัจจุบัน การสื่อสารที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขต้องการมากที่สุด ได้แก่วิธีการสื่อสารจากแหล่งความสำเร็จในงาน ซึ่งได้แก่ การเปิดหูทางเข้าถึงงานและการเรียนงานด้วยตนเอง สำหรับเจ้าหน้าที่ส่วนกลางมีความต้องการวิธีการสื่อสารจากแหล่งการใส่ใจด้วยวิจนะและการเร้าอารมณ์

อย่างไรก็ตาม ประชากรทั้ง 2 เห็นว่า ในความเป็นไปได้จริงการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะตนของเจ้าหน้าที่สามารถปรับระดับสูงขึ้นได้เล็กน้อยเท่านั้น

ข. ผลการพิจารณาภาพย่อย ในกรณีพิจารณาผลการประมวลข้อมูลเป็นภาพย่อยแต่ละข้อ พบว่า การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ t - test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้ผลทั้งการยอมรับและการปฏิเสธสมมติฐานคละกัน และมีความสอดคล้องกับในภาพรวมในประเด็นที่ว่าเจ้าหน้าที่ทั้ง 2 กลุ่ม ได้ประเมินความต้องการทางการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะตนในระดับที่สูงกว่าสภาวะการสื่อสารปัจจุบัน อีกทั้งสูงกว่าความเป็นไปได้จริงในเชิงปฏิบัติ แม้ว่าบุคลากรทั้ง 2 กลุ่ม จะได้ตั้งความต้องการของคนไว้ในระดับปานกลางเท่านั้นก็ตาม

ค. ผลการพิจารณาความสอดคล้องของภาพรวมและภาพย่อย โดยสรุปการพิจารณาผลการศึกษาทั้งในลักษณะภาพรวมและภาพย่อย เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการเผ่าระวังคุณภาพน้ำในชนบทไม่ว่าจะเป็นส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค อนุมานได้ว่า สภาวะการณ์ทางการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะตนในปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำกว่าความต้องการทางการสื่อสารและในความเป็นจริงแล้ว สภาวะการณ์ทางการสื่อสารสามารถปรับระดับขึ้นสูงกว่าสภาวะการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเล็กน้อยเท่านั้น และไม่สามารถอยู่ในระดับสูงถึงระดับความต้องการของตนได้ทั้งในเรื่องการสื่อสารเพื่อความสำเร็จในงาน การดูแลแบบอย่าง การจูงใจด้วยจรรยาบรรณ หรือการเร้าอารมณ์

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้ว่าเจ้าหน้าที่ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้ประเมินสภาวะการณ์ทางการสื่อสารทั้ง 3 สภาวะในระดับ (degree) ที่แตกต่างกัน แต่การพิจารณาลำดับหัวข้อเรื่องใกล้เคียงกันถึงรายการเปรียบเทียบการเรียงลำดับแหล่งการสื่อสารที่แสดงข้างท้ายนี้

สภาวะปัจจุบัน (เรียงจากค่าเฉลี่ยการประเมินสภาวะการณ์ต่ำสุดไปสูงสุด)

		<u>ส่วนกลาง</u>	<u>ส่วนภูมิภาค</u>
ลำดับที่	1	การดูแลแบบอย่าง	การดูแลแบบอย่าง
ลำดับที่	2	การจูงใจด้วยจรรยาบรรณ	การจูงใจด้วยจรรยาบรรณ
ลำดับที่	3	การเร้าอารมณ์	การเร้าอารมณ์
ลำดับที่	4	ความสำเร็จในงาน	ความสำเร็จในงาน

สภาวะที่ต้องการ (เรียงจากค่าเฉลี่ยการประเมินสภาวะการณ์ที่ต้องการสูงสุดไปต่ำสุด)

		<u>ส่วนกลาง</u>	<u>ส่วนภูมิภาค</u>
ลำดับที่	1	การจูงใจด้วยจรรยาบรรณ	ความสำเร็จในงาน
ลำดับที่	2	การเร้าอารมณ์	การจูงใจด้วยจรรยาบรรณ
ลำดับที่	3	ความสำเร็จในงาน	การเร้าอารมณ์
ลำดับที่	4	การดูแลแบบอย่าง	การดูแลแบบอย่าง